

MARTTI LUTHER OPPI-ISÄNÄ II

Väinö Hotti

Martti Luther oli saksalainen munkki ja teologi, jonka opetukset käynnistivät uskonpuhdistuksen katolisessa kirkossa ja johtivat protestanttisen luterilaisen kirkkokunnan syntymiseen. Luther piti Raamatun kääntämistä latinasta kansan kielelle tärkeänä. [Wikipedia](#)

(nettikuva)

MARTTI LUTHER

10.11.1483 – 18.2.1546

3. Hengen köyhyys

”Autuaita ovat hengessä köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta” (Matt.53:3; Saarnivaaran käänn.).

”Pyhän ihmisen elämä on enemmän Jumalalta ottamista kuin hänelle antamista, enemmän halajamista kuin omistamista, enemmän hurskaaksi tulemistä kuin hurskaana olemista... Sen tähden on sisällisen ihmisen oikea olemus pyytämistä, halajamista, etsimistä” (Kares, Luther, s.437).

”Jumalalle onkin ominaista nöyrien korottaminen, nälkäisten ravitseminen, sokeiden valaiseminen, kurjien ja masentuneiden lohduttaminen, syntisten vanhurskauttaminen, kuolleiden eläväksitekeminen, epätoivoisten ja kadotukseen tuomittujen autuuttaminen” (Gal.kirj. sel. 378).

”Jumala on luvannut pelastuksen hengellisesti köyhille” (Kares, Luther, s.407).

”Juuri siinä armon rikkaus Lutherin mukaan näkyy, että se annetaan vain niille, jotka eivät itsessään ole yhtään mitään. Joka ei siis ole vielä tullut mitättömäksi, siitä ei Jumala voi myös mitään tehdä. Ihmiset tekevät jostakin jotakin, mutta se on aivan hyödytöntä. Sen tähden ei Jumala ota muita kuin hylätyitä, ei tee terveiksi muita kuin sairaita, näkeviksi muita kuin sokeita, eläviksi muita kuin kuolleita, vanhurskaiksi muita kuin syntisiä, viisaiksi muita kuin tyhmiä, lyhyesti, ei armahda muita kuin kurjia eikä anna armoa muille kuin niille, joilla ei ole armoa” (434,435).

”Huomattava on, että Luther näkee hengen köyhyydessä ja isoamisessa salatun pelastusvarmuuden, lujan ja horjumattoman uskalluksen” (435).

”Me olemme kerjäläisiä. Se on totta” (kuoleva Luther, 175).

4. Vahva itsetunto

”Vaikka Luther näin mitätöi omaa persoonansa, tiesi hän toisaalta olevansa ase Jumalan kädessä” (Pinomaa, Kuka Luther todella oli, s.35).

”Vaikka en olekaan profeetta, olen varma, että Jumalan sana on minulla eikä heillä (vastustajilla), sillä minulla on Raamattu puolellani” (Kares, Luther, s.148).

”Luther löysi uudelleen myös paavalilaisen itsetunnon, jossa ihminen on samalla kertaa kuin särjetty saviastia, tomu ja tuhka sekä myös kaikkien kappalten herra, itsessään ei mitään, mutta Herrassa kaikki” (149).

”Moneen vuosisataan ei kukaan näet ole opettanut hyvistä teoista paremmin ja jumalisemmin kuin me nykyään opetamme” (Gal. kirj. sel. s.111).

”minä olen varma ja Kristuksen Hengen kautta siinä vakaumuksessa, että oppini kristillisestä vanhurskaudesta on tosi ja kiistämätön” (Gal. kirj. sel. s.242).

5. Luther ja Raamattu

”Eikä kirkossa saa esittää eikä kuunnella muuta oppia kuin Jumalan puhdasta sanaa – muussa tapauksessa olkoot niin opettajat kuin kuulijatkin oppeineen kirotut!” (Gal. kirj. sel. s.79).

”Minä turvaudun Raamattuun ja tutkin sitä uudelleen joka päivä. Raamattu on ikään kuin suuri monihaarainen puu, enkä minä ole milloinkaan pudistanut ainoatakaan sen oksista saamatta hyviä hedelmiä” (Hjalmar Holmquist, Martti Luther, s.104).

”Raamattu, johon hän oli perehtynyt niin tarkkaan, että hän tiesi millä sivulla kukin lause oli” (Kares, Luther, s.250).

”Eihän Raamattu olekaan ristiriitainen muuta kuin järkipuuttojen ja paatuneitten ulkokultaisten käsityksen mukaan” (Gal. kirj. sel. s.354).

”Yksi ainoa opin ´piirto` (Matt.5:18) on suurempi arvoinen kuin ´taivas ja maa` ; siksi-pä emme salli sitä vähimmässäkään määrässä loukattavan” (Gal. kirj. sel. s.590).

”Yhä vielä käy minulle aina, kun olen ilman sanaa, en ajattele sitä enkä askaroi sen kanssa, niin että Kristus häviää minulta, samoin kaikki halu ja henki; mutta niin pian kuin palautan mieleeni jonkin psalmin tai raamatunlauseen, kaikki valkenee ja sydän

syttyy palamaan, niin että saan saman rohkean mielen kuin muillakin on” (Pieper, **Dogmatiikka**, ss.45,46).

”Jos et voi tajuta, kuinka se (maailman luominen) on voinut käydä kuudessa päivässä, niin anna Pyhälle Hengelle se kunnia, että Hän on oppineempi kuin sinä. Sinun on näet suhtauduttava Raamattuun niin, että ajattelet Jumalan itsensä siinä puhuvan” (Pieper, **Dogmatiikka**, s,52).

”pidä tätä kirjaa kaikkein korkeimpana ja jaloimpana pyhäkkönä, mitä rikkaimpana kultakaivoksena, jota ei milloinkaan voida tyhjiin ammentaa, jotta löytäisit jumalallisen viisauden” (Pieper, **Dogmatiikka**, s.74).

”Raamattu ei ole vielä milloinkaan erehtynyt” (Pieper, **Dogmatiikka**, s.77).

”Luther huomauttaa 1 Piet.3:14 johdosta: ‘Kun kuulet sellaisten ihmisten puhuvan, jotka ovat niin peräti sokaistuneita ja paatuneita, että kieltävät sen, että se, mitä apostolit ovat puhuneet ja kirjoittaneet, on Jumala sanaa, tai epäilevät sitä, niin ole aivan vaiti, älä puhu sanaakaan heidän kanssaan, vaan anna heidän mennä menojaan” (Pieper, **Dogmatiikka**, s.97).

”Opin arvosteleminen ja erottaminen on joka ainoan kristityn velvollisuus, vieläpä niin, että se on kirottu, joka hiuskarvankaan verran loukkaa tätä oikeutta” (Pieper, **Dogmatiikka**, s.s.126, 127).

”Älkää siis uskoko paavin valheita, vaan pitäkää ilman muuta pimeänä sitä, mitä ei näytetä toteen Raamatun selvillä lauseilla” (Pieper, **Dogmatiikka**, s.131).

6. Luther ja rukous

”Hänen (Lutherin) iloisuutensa johtui hänen hyvästä omastatunnostansa. Mutta aluksi ja lopuksi perustui hänen voimansa ja sisäinen sopusointunsa siihen, että hän oli **rukouksen mies**. Lutherin elämä oli rukouselämää. Usein hän rukoili ääneen avoimen ikkunan ääressä ja silmät luotuina taivasta kohti, samoin kuin tuona ratkaisevana yönä Wormsin majatalossa. Hän puhui yksinkertaisesti ja persoonallisesti Jumalan kuin oman isänsä kanssa. Toisinaan hänen rukouksessa myrskyn tavoin hyökkäsi taivasta kohti. Ja kun surut ja tuskat häntä painoivat, muuttui hänen rukouksensa kilvoitteluksi Jumalan kanssa, koko hänen henkensä täyttäväksi valtavaksi kamppailuksi. Luther osasi kuin ani harvat tarttua Jumalaa hartioihin ja taistella läpi yön, kunnes saavutti itsellensä siunauksen” (Hjalmar Holmqvist, s.154).

”Uskonpuhdistaja käytti joka päivä ainakin kolme työhön muuten soveliainta tuntia rukoukseen” (Kares, Luther, s.171).

Lutherin rukous Melanktonin sairastuoteen äärellä. Luther itse kertoo:

”Silloin täytyi meidän Herramme ja Jumalamme lopuksi kuulla minua. Sillä minä paikasin kerjuupussini hänen ovensa eteen ja tungin hänen korviinsa kaikki Pyhästä Raamatusta muistamani lupaukset rukousten kuulemisesta; ja minä osoitin hänelle, että hänen täytyy kuulla minua, jos mieli minun uskoa hänen lupauksiinsa...Sitten toi Luther ruokaa ja pakotti Melanktonin sitä nauttimaan sanoen: ‘Kuule nyt kerta kaikkiaan, Filippus, sinä joko syöt tai minä julistan sinut pannaan!’”(Hjalmar Holmquist, Martti Luther, s.187).

”Taivaallinen Isäni, Jumala ja Herramme Jeesuksen Kristuksen Isä, kaiken lohdutuksen Jumala, minä kiitän sinua, että olet minulle ilmoittanut rakkaan Poikasi Jeesuksen Kristuksen, johon minä uskon, jota olen saarnannut ja tunnustanut, jota olen rakastanut ja kunnioittanut ja jota tuo häijy paavi ja kaikki jumalattomat häpäisevät, vainoavat ja pilkkaavat. Minä rukoilen sinua, Herrani Jeesus Kristus, ota sieluni huomaasi! Taivaallinen Isä! Vaikka minun täytyy jättää tämä ruumiini ja minut temmata pois tästä elämästä, tiedän totisesti, että saan iankaikkisesti olla luonasi, ei kukaan voi temmata minua sinun käsistäsi” (Lutherin kuolinrukous) (Kares, Luther, s.172).

”Missä kristitty on, siellä on oikeastaan Pyhä Henki, joka ei muuta tee kuin alati rukoilee” (Pieper, Dogmatiikka, s.428).

”Ennen kuin meistä tulee kristittyjä ja uskovia, emme myöskään tiedä, mitä ja miten meidän tulee rukoilla” (Pieper, Dogmatiikka, s.429).

7. Yksin Kristus

”Sydämessäni näet vallitsee tämä ainoa oppi: Kristuksen usko. Siitä minun jumaluusopillinen ajatteluni öin ja päivin lähtee, sen kautta kulkee ja siihen palajaa; ja siitä huolimatta tunnen käsittäneeni vain mitättömiä, vaivaisia aakkosentapaisia, ikään kuin sirpaleita siitä viisaudesta, joka on niin korkea, niin laaja, niin syvä” (Gal.kirj. sel. s.7).

”Katsokoon kukin itseensä; minä tunnustan omasta kohdastani: niin usein kuin minä olen löytänyt Raamatusta vähemmän kuin Kristuksen - en ole koskaan tullut kylläiseksi; niin usein kuin minä olen siitä ollut löytävinäni enemmän kuin Kristuksen – en ole ollut koskaan köyhempi kuin silloin. Niin näyttää minusta todella, ettei Jumalan Pyhä Henki tiedä enempää eikä tahdo tietää enempää kuin Jeesuksen Kristuksen” (Kares, Luther, s.431).

8. Pelastusvarmuus

”Joka kieltää pelastusvarmuuden, sylkee ulos uskon.”

”Meidän pitää siis joka päivä päättävästi ponnistella varmuudesta varmuuteen, perin juuriin hävittääksemme tuon tuhoisan valheluulon, joka on riivannut koko maailman: ‘Eihän sitä ihminen tiedä, onko armossa’” (Gal. kirj. sel. s.452).

9. Suhde harhaoppeihin

”Kristillisen opin luonteeseen kuuluu se, että sitä on pidettävä varmana ja että siitä on pidettävä kiinni” (Tunnustuskirjat, s.16).

”Eniten Lutheria suretti se, että hänen wittenbergiläiset virkaveljensä olivat välinpitämättömiä väärän opin suhteen” (TK. s.31).

”Lankeemus opillisessa suhteessa ei ole inhimillistä, vaan perkeleellistä” (Gal. kirj. sel. s.580).

”Se, joka täydellä todella pitää oppiaan, uskoaan ja tunnustustaan totena, oikeana ja varmana, ei voi jäädä yhteen sellaisten kanssa, jotka opettavat väärää oppia tai pitäytyvät siihen. Opettaja, joka harhoja opettaessa vaikenee, mutta kuitenkin on olevinaan oikea opettaja, on julkista kiihkoilijaa pahempi; ulkokultaisemisellaan hän aiheuttaa vaikeampaa vahinkoa kuin vääräoppinen” (TK. s.31).

”Jumalattomista opettajista on luovuttava” (TK. s.135).

”Jokaisen on kavahdettava eikä pidettävä yhtä niiden kanssa, jotka tunnustavat väärää oppia” (TK. s.553).

10. Kutsumustietoisuus

Luther korosti sitä, että sananjulistajalla tulee olla selkeä kutsumustietoisuus.

”Pitäköön jokainen huolta siitä, että on varmaakin varmempi kutsumuksestaan ja opistaan, jotta vähääkään epäilemättä ja pelkäämättä voi sanoa: ‘Vaikka me tahi enkeli taivaasta`jne’” (Gal. kirj. sel. s.90).

”Nykyaikaisilla ilmaisuilla voitaisiin sanoa, että maallisen hallinnon on pyrittävä johtamaan ihmisiä kansalaiskuntoon, toisin sanoen ymmärtämään ja toteuttamaan velvollisuutensa tässä ajallisuudessa.. Hengellinen hallinto taas pyrkii johtamaan ihmisiä uskoon, elävään kristillisyyteen ja taivaaseen” (Pinomaa, Kuka Luther todella oli, s.62).

11. Suhde vastustajiin

”Hän sanoo kokeneensa, että kaikilla niillä, jotka taistelevat häntä vastaan on pelokas sydän ja vaivaava omatunto, koska he pelkäävät Raamattua tietäessään, kuinka tuntematon se heille on” (Kares, Luther, s.97).

”Mutta perkeleelle ja hänen palvelijoilleen, eksytysten ja lahkojen alkuunpanijoille meidän pitää apostolin esimerkin mukaisesti olla kärsimättömiä, kopeita, karskeja ja leppymättömiä sekä säälimättä paljastaa pilkattavaksi, kirotta ja tuomita heidän kavaluutensa” (Gal. kirj. sel. ss.63,64).

”Jumalattomien taas en mitenkään toivo niitä (kirjoituksiani) hyväksyvän, vaan minä toivon niillä ärsyttäväni heitä ja heidän jumalaansa perkelettä” (Gal.kirj, sel. s.10).

”Omasta puolestani en pelkää hurmahenkistä, sillä en tunne ketään, joka voisi heittää vastaan sellaisia väitteitä, jotka uutuudellaan panisivat minut sekaisin, sillä kaikki heidän väitteensä olen jo aikaisemmin kuullut saatanalta, olenpa vielä pahempiakin kuullut, mutta Jumalan sanalla olen ne voittanut” (Pinomaa, Kuka Luther todella oli,s.78).

12. Taistelujen mies

”Lutherin koko jumaluusoppi nousi Jumalan ja ihmisen äärettömän välimatkan tosiasiaista” (Pinomaa, Kuka Luther todella oli, s.56).

”Tästä seuraa samalla luopuminen laituskirkon korostuksesta. Lutherin mukaan ei se, että on katolisen kirkon jäsen, takaa mitään pelastuksen asiassa. Ratkaisevaa on se, että kuuluu kristikuntaan ja ´on Kristuksessa´”(56).

”Kolmas laji ahdinkoa on Lutherin mukaan koettavana hänen omana aikanaan kirkon ollessa suruton ja Henkeä vailla. Taivaan tie tehdään helpoksi aneilla ja helppohintaisilla opeilla” (44).

”Mainittu toivottomuus uskonpuhdistuksen mahdollisuudesta oli ilmeisesti johtunut niistä kahdesta julkisesta keskustelusta, jotka hän oli käynyt kirkon virallisten teologiensa kanssa, Cajetanuksen kanssa v.1518 ja Ecken kanssa 1519. Näistä saatujen kokemusten vuoksi Luther ilmeisestikin päätteli, että kirkko itse oli uudistusten pahin este” (46).

”Lutherin valtavat sanat: Oratio, meditatio, tentatio faciunt theologum rukous, mietiskely ja ahdistus tekevät miehestä teologin” (Pieper, Dogmatiikka, s.59).